

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**II RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

YANVAR, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, yanvar

TOSHKENT-2026

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 2-son (yanvar, 2026-yil).– 343 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 22-yanvar

Mas'ul muharrir:
Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan. Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

Abdulbositova Muborak

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR 9-11

Anvarbekova Ruxsora

DIFFERENSIAL TENGLAMALARNI YECHISHDA PYTHON KUTUBXONALARINING
IMKONIYATLARI 12-14

KIMYO FANLARI

Kosimova Zuxra

OKSIDLANISH STRESSI VA UNING TROMBOSITLAR FAOLIYATIGA TA'SIRI 15-18

Xoshimov Nozimjon, Kosimova Zuxra

ORGANIZMDAGI OKSIDLANISH STRESS HOLATIDA POLIFENOLLARNING ROLI 19-22

BIOLOGIYA FANLARI

Shertoyeva Risliqoy, Mavlanova Sadbarxon

O'ZBEKISTONNING SHARQIY MINTAQASIDA (NAMANGAN) YASHOVCHI 7–16 YOSHLI
BOLALAR VA O'SMIRLARDA KO'RISH CHAQRILGAN POTENSIALLARINING YOSHGA XOS
NORMATIV KO'RSATKICHLARI 23-25

TEXNIKA FANLARI

Qurbonov Mahmudjon, Umarov Abdusalam, Kuchkarov Khoshimjon, Khursanova Odina

STRUCTURAL FEATURES OF POLYAMIDE 6 WITH INCLUSIONS OF IRON OXIDE
NANOPARTICLES 26-38

Valixonov Ilyosbek

KOMPYUTERLI KO'RISH TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA IMO-ISHORA TILINI MATNGA
O'GIRISH TIZIMLARINI TADQIQ ETISH 39-42

Qurbonov Mahmudjon, Kuchkarov Khoshimjon, Umarov Abdusalam

WITH STRUCTURE FORMATION AND THE STRUCTURAL COMPOSITION OF THE
COMPOSITION BASED ON POLYAMIDE WITH IRON OXIDE NANOPARTICLES 43-53

TARIX FANLARI

Nurullayeva Nabira

ISLOHATLAR, YARATILGAN IMKONIYATLAR – XOTIN-QIZLAR UCHUN IMKONIYAT
ESHIGI 54-56

Yuldashev Ulugbek

O'ZBEKISTONDA INKLYUZIV TA'LIM TIZIMI RIVOJLANISHI TARIXI 57-60

To'ychiyeva Dilnoza, Ergasheva Go'zal

ZOMIN TUMANIDAGI TURIZM TARMOQLARINING RIVOJI XUSUSIDA 61-64

Мирзамидинова Шахноза

ОСВЕЩЕНИЕ ИСТОРИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ, СВЯЗАННЫХ С ПРОБЛЕМАМИ ЯЗЫКА И
ОРФОГРАФИИ, В ПУБЛИЦИСТИКЕ АШУРАЛИ ЗОХИРИ 65-67

Raxmatov Xayrulla

BUXORO VOHASI MA'MURIY-HUDUDIIY BIRLIKLARI VA AHOLISI (XIX ASRNING SO'NGGI
CHORAGI – XX ASR BOSHLARIDA) 68-71

IQTISODIYOT FANLAR

Yusupov Nurillo

BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA BOSHQARUV FAOLIYATINI
TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 72-76

Mehmonova Shodiyonaxon

SHHT DOIRASIDA IQTISODIY HAMKORLIKNING RIVOJLANISHI VA UNING O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTIGA TA'SIRI 77-80

Ibadullaeva Shokhida

EXPERIENCES OF DEVELOPED COUNTRIES IN APPLYING MARKETING STRATEGIES IN
EXPORTING ENTERPRISES 81-87

Yusupov Nurillo

KORXONALARNING BOSHQARUV TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASH
USULLARI 88-92

FALSAFA FANLARI

Rahmatullayev Mardonbek

KIBER MAKONDA SHAXSIY VA JAMOAVIY ERKINLIKNI MUVOZANATLASH
STRATEGIYALARI 93-96

Nabiyev Sherzodjon

DIGITAL DUNYODA YOSHLAR SHAXSIYATINI SHAKLLANTIRISHDAGI
MUAMMOLAR 97-102

Saydaliyev Ilyosbek

MURAKKAB MUHITDAN KELGAN YOSHLARDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI
SHAKLLANTIRISHDA FUQAROLIK JAMIYATINING IJTIMOY-FALSAFIY RO'LI 103-106

Meliboev Azizjon

YANGI O'ZBEKISTONDA SIFATLI TA'LIM ORQALI KAMBAG'ALLIKKA QARSHI KURASH VA
XALQ FAROVONLIGINI TA'MINLASH 107-111

FILOLOGIYA FANLARI

Aminov Farrux

INGLIZ VA O'ZBEK OMMAVIY AXBOROT VOSITALARIDA AXBOROT UZATISHNING
MULTIMODAL STRATEGIYALARI VA KOGNITIV MEKANIZMLARI 112-119

Jo'rayeva Madinaxon

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR: O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI VA SUN'IY INTELLEKT SOHASIDAGI INNOVATSIYALAR
MISOLIDA 120-124

Isakova Barchinoy

JEK LONDONNING "MARTIN IDEN" HAMDA O'TKIR HOSHI MOVNING "NUR BORKI, SOYA
BOR" ROMANLARIDAGI POETIK VOSITALAR TAHLILI 125-128

Азизова Насиба

ИССЛЕДОВАНИЕ КОНЦЕПТА ЯЗЫКОВОЙ ЛИЧНОСТИ В РУССКОЙ И УЗБЕКСКОЙ
КЛАССИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (НА ПРИМЕРЕ А. С. ПУШКИНА, Н. В. ГОГОЛЯ И Л. Н.
ТОЛСТОГО АЛИШЕРА НАВОИ, ЗАХИРИДДИНА БАБУРА) 129-134

Toshboyeva Odinaxon

INGLIZ VA O'ZBEK INTERNET GAZETA SARLAVHALARIDA LEKSIK-SEMANTIK VA SINTAKTIK
VOSITALAR ASOSIDA PRAGMATIK PRESUPPOZITSIYANING IFODALANISHI 135-138

<i>Umirzakova Dilnoza</i> ANIMATSION FILMLAR TARJIMASIDA LINGVOPRAGMATIK OMILLAR: QIYOSIY TADQIQOT	139-144
<i>Jabborova Aziza</i> SIYOSIY KOMMUNIKATSIYADA EVFEMIZMLARNING AUDITORIYAGA TA'SIRI	145-149
<i>Boykhanov Shukhratjon</i> UNDERSTANDING ENGLISH PROVERBS: LEXICAL, STYLISTIC, PSYCHOLOGICAL, AND PRAGMATIC DIFFICULTIES	150-155
<i>Narzulloyeva Maftuna</i> A COMPARATIVE ANALYSIS OF OFFICIAL LETTERS IN ENGLISH AND UZBEK PROSE	156-158
<i>Abdullayeva Dildora</i> QUTADG'U BILIG FRAZELOGIZMLARINING SEMANTIK-PRAGMATIK TABIATI VA LISONIY TADQIQI	159-162
<i>Umrzaqov Islomjon</i> "JANUB RENESSANSI" DAVRI ASARLARIDA BADIY MAKON VA ZAMON POETIKASI	163-165
<i>Fayzullayeva Nozima</i> YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR	166-168
<i>Ergashev Nodirbek</i> SOCIAL INJUSTICE AND MORAL VALUES IN "OLIVER TWIST" BY CHARLES DICKENS	169-171
<i>Ubaydullaeva Dilfuza</i> OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BO'LAJAK MUTAXASSISLARDA NUTQ MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MODELLARI (IJTIMOIY-GUMANITAR YO'NALISHDA)	172-178
GEOGRAFIYA FANLARI	
<i>Umarov Javohir</i> FARG'ONA VILOYATI YER RESURSLARIDAN QISHLOQ XO'JALIGIDA FOYDALANISH SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASH	179-185
YURIDIK FANLAR	
<i>Hakimboyeva Dildora</i> ELEKTRON HUKUMAT VA MA'MURIY HUQUQ MUNOSABATLARINING TRANSFORMATSIYASI	186-188
<i>Самигжонов Зилола</i> МЕЖДУНАРОДНЫЕ НОРМЫ, РЕГУЛИРУЮЩИЕ ЗАЩИТУ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА В СЕТИ ИНТЕРНЕТ	189-195
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Xomidjonov Abrorjon</i> OLIY VA PROFESSIONAL TA'LIMDA PEDAGOGIK INNOVATSIYALARNI TATBIQ ETISH TAJRIBASI	196-202

<i>Sodiqova Gulnora</i> KASBIY TA'LIM TIZIMIDA ISH BERUVCHILAR BILAN SAMARALI KOMMUNIKATSIYA STRATEGIYALARI	203-208
<i>Soliyeva Gavharoy</i> "HISOBLASH USULLARI" FANI BO'YICHA O'QUV KONTENTI	209-212
<i>Isaqov Abduvohid</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA METODIK KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	213-217
<i>Юсупова Наргиза, Юсупов Дильшод</i> ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ И РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОБУЧЕНИИ ТЕХНИКО-ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ ЮНЫХ ТАЭКВОНДИСТОВ: АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВ РАЗВИТИЯ	218-221
<i>Ganiyev Elyorbek</i> TALABALARDA HUQUQIY TAFAKKUR VA TAHLILY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY METODIKASI	222-226
<i>Xabibullayev Alimardon</i> TALABALAR MOBILIGI VA QO'SHMA TA'LIM ASOSIDA INNOVATSION VA BARQAROR RIVOJLANISH MODELINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK- INSTITUTSIONAL ASOSLARI	227-233
<i>Nigmatova Nozimaxon</i> INGLIZ TILINI O'QITISHDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING XORIJIY AMALIYOTI VA PEDAGOGIK SAMARADORLIGI	234-237
<i>Юсупова Наргиза</i> АНАЛИЗ БИОМЕХАНИЧЕСКИХ ПАРАМЕТРОВ АТАКУЮЩИХ ДЕЙСТВИЙ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ ТАЭКВОНДИСТОВ (WT)	238-241
<i>Abdullayeva Asila</i> O'ZBEKISTONNING SO'NGGI TARIXI VA FALSAFA FANINI O'QITISHDA DIDAKTIK UYG'UNLIK	242-247
<i>Ergasheva Nigora</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARINING METODIK KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHDA PEDAGOGIK HAMKORLIKNING METODIK VAZIFALARI	248-251
<i>Alimova Mashxuraxon</i> BOSHLANG'ICH SINIF TEXNOLOGIYA TA'LIMI DARSLARIDA TABIIY MATERIALLARDAN BUYUMLAR TAYYORLASHDA KONSTRUKSIYALASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	252-255
<i>G'ofurova Barnoxon</i> TALABALARINING KONSEPTUAL FIKRLASHINI RIVOJLANTIRISHDA OLIY TA'LIMNING METODIK SHART-SHAROITLARI VA PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	256-260
<i>Axmedov Yodgorbek</i> ICHKI ISHLAR VAZIRLIGI AKADEMIK LITSEYLARI O'QUVCHILARINING MUSTAQIL O'QUV FAOLIYATIDA TINKERCAD PLATFORMASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	261-263

<i>Qozaqova Munajat</i> MUHANDISLIK VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANINI O'QITISHDA TALABALAR LOYIHALASH KO'NIKMASINI KO'RGAZMALILIK ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	264-267
<i>Парниева Айгуль</i> АКСИОЛОГИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ В ФОРМИРОВАНИИ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ СОВРЕМЕННОГО СТУДЕНТА	268-271
<i>Nosirova Shoiraxon</i> INGLIZ TILIDA KASBIY MULOQOT XULQINING LINGVOKULTUROLOGIK XUSUSIYATLARI	272-278
<i>Azizova Mohiniso, G'ulomova Sevara</i> MAKTAB DARSLARIDA RA'NODOSHLILAR OILASINI O'QITISHDA ZAMONAVIY INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISH	279-281
<i>Jalilova Xolidaxon</i> METHODOLOGY FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF TEACHING ENGLISH USING WEBQUEST TECHNOLOGY	282-284
<i>Abduvaxobov Shohruhbek</i> MASOFADAN TA'LIM JARAYONIDA UCHRAYDIGAN AMALIY MASALALAR VA ULARNI BARTARAF ETISH BO'YICHA METODIK YONDASHUVLAR	285-287
<i>Аюпов Тимур</i> СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ВУЗАХ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	288-290
<i>Tillayeva Nilufar</i> DIALOGIC PEDAGOGY IN ESL WRITING: THE ROLE OF SOCRATIC SEMINARS	291-294
<i>Sobirova Feruza</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARIDA DARSNI REJALASHTIRISH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	295-299
<i>Karimova Sadoqat</i> CONCEPTUAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO TEACHING ENGLISH TO PRESCHOOL CHILDREN IN A MONTESSORI EDUCATIONAL ENVIRONMENT	300-302
<i>Солохиддинова Фазилатхон</i> МЕТОДИКА РАЗВИТИЯ КОГНИТИВНЫХ УЧЕБНЫХ ДЕЙСТВИЙ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В АСПЕКТЕ РАЗВИТИЯ ГРАММАТИЧЕСКОГО ПОНЯТИЯ «ИМЯ СУЩЕСТВИТЕЛЬНОЕ»	303-306
<i>Sayidova Nilufar</i> ZAMONAVIY MUZEY EKSPOZITSİYALARIDA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING ILMIY - AMALIY AHAMIYATI	307-310
<i>Ne'matova Mahfuzaxon</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHISINING NUTQ FAOLIYATINI FAOL RIVOJLANTIRISHDA FE'L SO'Z TURKUMINING TUTGAN O'RNI	311-313

TIBBIYOT FANLARI

Sobirova Mavludaxon

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR314-316

Ахмаджонова Хуршидабону, Рустамова Шахиста

НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПО ИЗУЧЕНИЮ НАСЛЕДСТВЕННАЯ

ПРЕДРАСПОЛОЖЕННОСТЬ ВИРУСАМИ ГЕПАТИТА С (HCV) И В (HBV) НА

МОЛЕКУЛЯРНОМ УРОВНЕ317-322

Xoshimov Muslimbek, Karimjonov Jaloliddin, Inomov Kamoliddin, Izatullayeva Mohlaroyim

O'ZBEKISTONDA NEYRODEGENERATIV KASALLIKLARNING TARQALISH SABABLARI VA

NEYRODEGENERATIV KASALLIKLAR RIVOJLANISHIDA ASTROSITLARDAGI REAKTIV

O'ZGARISHLAR323-326

Мамарова Шодила, Инатуллаева Рано, Сотиболдиева Умида, Кодиржанов Жавохир

ВИТАМИН D: МЕТАБОЛИЗМ, БИОЛОГИЧЕСКАЯ РОЛЬ, ДЕФИЦИТ И

ПРОФИЛАКТИКА327-336

PSIXOLOGIYA FANLARI

Ismoilov Temurbek

VERBAL KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY VA IJTIMOY

KONTEKSTNING ROLI337-342

JEK LONDONNING "MARTIN IDEN" HAMDA O'TKIR HOSHIMOVNING "NUR BORKI, SOYA BOR" ROMANLARIDAGI POETIK VOSITALAR TAHLILI

Isakova Barchinoy Ne'matovna

O'zbekiston Respublikasi Ichki Ishlar Vazirligi

Farg'ona akademik litseyi o'qituvchisi,

Farg'ona davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada amerika adabiyoti klassigi Jek London hamda o'zbek adabiyoti namoyandasi O'tkir Hoshimov qalamiga mansub ikki yirik asar qiyosiy tahlil qilinadi. Tadqiqot obyekti sifatida "Martin Iden" va "Nur borki, soya bor" romanlaridagi badiiy tasvir vositalari, simbolik obrazlar va psixologik tahlil usullari tanlangan. Maqolada har ikki adibning qahramon portretini yaratish, ijtimoiy muhitni tavsiflash hamda ichki kechinmalarni ifodalashda qo'llagan metafora, antiteza va sarkazm kabi poetik vositalari misollar yordamida ochib beriladi.

Kalit so'zlar: badiiy tasvir, poetik mahorat, metafora, antiteza, ramz, psixologizm, ijtimoiy realizm, fojia, portret, badiiy detal.

ANALYSIS OF POETICAL MEANS IN JACK LONDON'S "MARTIN IDEN" AND OTKIR KASHIMOV'S "THERE IS LIGHT, THERE IS SHADOW"

Isakova Barchinoy Ne'matovna

Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan

Teacher of Fergana Academic Lyceum,

Independent researcher of Fergana State University

Annotation This article presents a comparative analysis of two major literary works by the American classic Jack London and the prominent representative of Uzbek literature Utkir Hoshimov. The research focuses on the artistic means of representation, symbolic imagery, and methods of psychological analysis in the novels "Martin Eden" and "There is Light, There is Shadow". Through illustrative examples, the article explores the poetic devices such as metaphor, antithesis, and sarcasm employed by both authors to construct character portraits, describe social environments, and express the internal emotional experiences of the protagonists.

Keywords: artistic representation, poetic mastery, metaphor, antithesis, symbol, psychologism, social realism, tragedy, portrait, artistic detail.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ymdif-y2026v2i2/n24>

Kirish

Adabiyotshunoslikning eng qiziqarli yo'nalishlaridan biri – bu turli madaniyat va davrlarga mansub bo'lgan, ammo g'oyaviy jihatdan mushtarak asarlarni qiyosiy tahlil qilishdir. Jek Londonning "Martin Iden" (1909) va O'tkir Hoshimovning "Nur borki, soya bor" (1976) romanlari orasida qariyb yetmish yillik vaqt va ulkan geografik masofa bo'lsa-da, ularni birlashtirib turadigan umuminsoniy dard mavjud. Bu – shaxsning o'zligini anglash yo'lidagi mashaqqatlari, haqiqat va adolat izlovi hamda "olomon" va "shaxs" o'rtasidagi bitmas-tugalmas ziddiyatdir. [1; B.37.].

Har ikki asarda ham bosh qahramonlar (Martin va Sherzod) jamiyatning qotib qolgan qoliplariga qarshi chiqadilar. Ularning bu kurashi adiblar tomonidan o'ziga xos badiiy

bo'yoqlar, o'tkir poetik vositalar va simvollar orqali ifoda etilgan. Ushbu maqolada biz har ikki adibning tasvirlash mahoratini qiyosiy tahlil etish orqali ularning badiiy uslubini o'rganamiz.

1. Sarlavha va konseptual antiteza: nur va zulmat kurashi

Badiiy asarning nomi ko'pincha uning bosh g'oyaviy yo'nalishini belgilab beradi. O'tkir Hoshimov asariga "Nur borki, soya bor" deb nom berish orqali asar markaziga ulkan bir antiteza (ziddiyat)ni qo'yadi. Bu tushuncha nafaqat ijtimoiy hayotga, balki inson ruhiyatiga ham tegishlidir. [2; B.96.].

Asarda Nur – bu Sherzodning orzu-umidlari, jurnalistlik kasbiga bo'lgan sadoqati va otasidan meros qolgan halollikdir. Soya esa – Uralov kabi kimsalar, byurokratiya, xiyonat va insoniylikni unutgan jamiyatdir. Muallif yozadi:

"Dunyo shunday yaralgan. Quyosh bor joyda soya bo'ladi. Muhimi – soya quyoshni to'sib qo'ymasligida."

Jek Londonning "Martin Iden" asarida esa nom bosh qahramonning shaxsiga yo'naltirilgan bo'lsa-da, asar matnida "Nur" va "Zulmat" konsepti boshqacha ko'rinishda namoyon bo'ladi. Martin uchun nur – bu bilim va madaniyatdir. U o'zining o'tmishini "botqoqlik va zulmat" deb ataydi. Martinning kitoblar dunyosiga kirib kelishini London quyidagicha tasvirlaydi:

"U go'yo ulkan bir saroyning ostonasida turgandek edi. Ichkaridan taralayotgan nur uning ko'zlarini qamashtirardi, biroq u bu nurga intilishdan to'xtamasdi."

Bu yerda har ikki adib ham nur metaforasidan personajning intellektual va ma'naviy yuksalishini ko'rsatish uchun foydalangan.

2. Simvolizm: dengiz va gazeta

Jek London ijodida Dengiz – bu hayot, erk va ayni paytda o'lim timsolidir. Martin Iden asar boshida dengizchi sifatida namoyon bo'ladi. Uning jismoniy baquvvatligi, dag'al nutqi va soddaligi dengiz stixiyasiga mos keladi. London Martinning ichki dunyosini tasvirlashda dengiz bilan bog'liq metaforalarni mahorat bilan qo'llaydi:

"Uning hayoti bir paytlar sokin va chuqur ummon edi, endi esa u o'zini to'lqinlar orasida qolgan va qirg'oqni qidirayotgan kema kabi his qilmoqda."

Asar so'ngida Martinning o'zini dengiz qa'riga otishi – bu simvolik ma'noda o'zligiga, ona tabiat bag'riga qaytishidir. U jamiyatdagi soxtaliklardan charchab, "toza va cheksiz" dengizni tanlaydi. [3; B.57.].

O'tkir Hoshimovda esa markaziy simvol – ****Gazeta (Matbuot)****dir. Gazeta bu asarda shunchaki qog'oz yoki ish joyi emas, balki jamiyatning yuzi, haqiqat aytiladigan yoki berkitiladigan minbardir. Sherzodning tahririyatdagi faoliyati uning ma'naviy kurash maydonidir.

"Gazeta – bu hayotning aksi. Agar unda faqat nurli sahifalar bo'lsa, u yolg'on bo'ladi. Agar faqat qora rang bo'lsa, u dahshatga aylanadi."

Hoshimov gazetaning har bir sonini hayotning bir bo'lagiga o'xshatish orqali metaforik parallellik yaratadi.

3. Portret yaratishda detal va epitetlarning o'rni

Qahramon portreti uning ichki dunyosini ochuvchi kalit hisoblanadi. Jek London Martin Idenning portretini chizishda kontrast (qarama-qarshilik) usulidan foydalanadi. Martinning "ishchi" qo'llari va "aslzoda"larning uyi o'rtasidagi farq asarning dastlabki sahifalaridanoq kitobxonni o'yga tollantiradi:

"Uning qo'llari yorilgan, qadoq bosgan, kema-dagi og'ir mehnatdan qorayib ketgan edi. Bu qo'llar nafis pianino tugmalariga yoki Ruz Morzning yumshoq kaftlariga mutlaqo mos emasdi." [4; B.98].

Bu yerda "qadoq qo'llar" – mehnatkash xalq ramzi bo'lsa, pianino va nafislik – burjuaziya jamiyatining tashqi bezagidir.

O'tkir Hoshimov Sherzod obrazini yaratishda uning nigohiga alohida e'tibor qaratadi. Sherzodning ko'zlari asar davomida o'zgarib boradi: dastlab u hayotga hayrat va ishonch bilan boqsa, keyinchalik uning nigohlarida charchoq va mung paydo bo'ladi. Adib Sherzodning raqibi bo'lgan Uralov portretini chizishda **sarkazm** (achchiq kulgi)dan foydalanadi:

"Uralovning yuzi shunchalik silliq ediki, unga pashsha qo'nsa, sirg'alib ketishi hech gap emasdi. Uning tabassumi xuddi do'konda sotiladigan yasama tishlardek sovuq va jonsiz edi."

Ushbu **o'xshatish** va **sifatlashlar** orqali muallif qahramonning ichki dunyosi ham shunchalik yasama va soxta ekanligiga ishora qiladi.

4. Psixologizm va ichki monologlar

Har ikki roman ham kuchli psixologik asosga ega. Jek London Martinning o'z-o'zi bilan kurashini, uning intellektual yuksalishini "miyaning portlashi" deb ta'riflaydi. Martinning kechinmalari ko'pincha **shiddatli va ekspressiv** tilda beriladi:

"Men o'qidim, men o'rgandim! Men sizlar yillar davomida tushunmagan haqiqatni bir necha oyda angladim. Nega endi sizlar meni emas, mening mashhurligimni sevasizlar?"

Bu yerda **ritorik so'roqlar** va **gradatsiya** (kuchaytiruv) usuli qahramonning jamiyatdan g'azablanishini ifodalaydi. [5; B.56.].

O'tkir Hoshimovda esa psixologizm ko'proq **lirik-dramatik** xarakterga ega. Sherzodning onasi bilan bog'liq xotiralari asardagi eng ta'sirli sahifalardir. Ona obrazi Sherzod uchun vijdon mezonidir.

"Onajon, men yozgan maqolalarim bilan dunyoni o'zgartirmoqchi edim. Lekin dunyo meni o'zgartirib qo'yishiga oz qoldi..."

Ushbu **ichki monolog** qahramonning nafaqat tashqi dushmanlari bilan, balki o'z vijdoni bilan ham kurashayotganini ko'rsatadi. Hoshimov **personifikatsiya** (jonlantirish) vositasidan ham unumli foydalanadi – masalan, Sherzodning vijdonini alohida bir ovoz, personaj sifatida tasvirlaydi.

5. Ijtimoiy tanqid va hajviy usullar

London "Martin Iden"da yuqori tabaqani fosh qilishda **ironiya** (piching)dan keng foydalanadi. Masalan, Morzlar xonadonidagi suhbatlar Martin uchun "aqliy turg'unlik" bo'lib tuyuladi. Ular buyuk asarlar haqida gapirishadi, lekin ularning mazmunini tushunishmaydi.

"Ular kitoblarni shunchaki javonni bezash uchun yig'ishardi. Ularning miyasi ham o'sha kitob javonlari kabi tartibli, ammo jonsiz edi."

O'tkir Hoshimov esa sho'ro davri byurokrtiyasini, majlisbozlik va qog'ozbozlikni **hajviy detallar** orqali tanqid qiladi. Tahririyatdagi har bir obraz – bu jamiyatning bir bo'lagi. Masalan, tilyog'lamalik qiluvchi xodimlar, har qanday vaziyatdan omon chiqadigan "uddaburon"lar obrazini yaratishda adib ularning nutqiy xususiyatlaridan foydalanadi.

"Ba'zi odamlar borki, ular soya bo'lish uchun tug'ilgan. Quyosh qaysi tomondan chiqsa, ular o'sha tomonga qarab cho'ziladilar." [6; B.71.].

Bu yerda **metaforik o'xshatish** inson xarakteridagi manqurtlikni ochib beradi.

6. Fojia va yechimning badiiy tasviri

Har ikki asar ham fojia bilan yakunlanadi, ammo bu fojialarning badiiy ifodasi turlichadir.

Martin Idenning o'limi – bu **individualistning mag'lubiyati**. U cho'qqiga chiqdi, lekin u yerda hech kim yo'qligini, o'zi sevgan insonlar ham uning puli va shon-shuhratiga oshiq ekanini ko'rib, yashashdan ma'no topmadi. London uning o'limini "abadiy uyqu" va "oq nurga intilish" sifatida juda poetik tasvirlaydi:

"U pastga, yanada pastga sho'ng'idi. Suvning og'ushida u o'zini nihoyat erkin his qildi. Ufqda oppoq nur porladi va u shu nur tomon intildi..."

Sherzodning fojiasi esa – **ijtimoiy va shaxsiy darz ketish**. U ma'naviy jihatdan yutqazmadi, ammo hayot uni "soya"lar orasida yolg'izlatib qo'ydi. Sherzodning tushkunligi Martin kabi o'lim bilan emas, balki chuqur ma'naviy tanholik bilan tugaydi.

"Quyosh botyapti. Soyalar uzaymoqda. Ammo ertaga yana quyosh chiqadi. Faqat men o'sha quyoshni qanday kutib olaman?"

Bu yerda **elipsis** (gapning tugallanmasligi) o'quvchini mushohadaga chorlaydi.

Xulosa

Jek Londonning "Martin Iden" va O'tkir Hoshimovning "Nur borki, soya bor" romanlari badiiy tasvir vositalarining g'oyat boyligi bilan ajralib turadi.

1. **Simvolizm**: London "Dengiz" orqali inson erkini, Hoshimov esa "Nur va Soya" orqali hayot ziddiyatlarini ko'rsatdi.

2. **Psixologizm**: London qahramonning intellektual portlashini ekspressiv tilda bersa, Hoshimov Sherzodning ruhiy iztiroblarini lirik va falsafiy bo'yoqlarda chizdi.

3. **Ijtimoiy realizm**: Har ikki adib ham o'z davrining illatlarini – biri kapitalizmning soxtaligini, ikkinchisi sho'ro tizimidagi munofiqlikni – o'tkir ironiya va antiteza orqali fosh etdi.

Ushbu asarlar o'rtasidagi tipologik o'xshashliklar shuni ko'rsatadiki, haqiqiy adabiyot millat va til tanlamaydi. Insonning ma'naviy yuksaklikka intilishi va bu yo'lda "soya"larga qarshi kurashi hamma zamonlarda ham badiiy ijodning bosh mavzusi bo'lib qolaveradi. Poetik vositalar esa bu kurashning naqadar murakkab va go'zal ekanligini kitobxon qalbiga yetkazib beruvchi ko'prikdir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Jek London. "Martin Iden" (Qodir Mirmuhamedov tarjiması). – Toshkent: "Yangi asr avlodi", 2018.
2. O'tkir Hoshimov. "Nur borki, soya bor". – Toshkent: "Sharq", 2017.
3. Quronov S. "Adabiyotshunoslik nazariyasi asoslari". – Toshkent: "Akademnashr", 2018.
4. Karimov N. "XX asr adabiyoti manzaralari". – Toshkent: "O'zbekiston", 2008.
5. Yo'ldoshev Q. "Yoniq so'z". – Toshkent: "Yangi asr avlodi", 2006.
6. Labor, Earle. "Jack London: A Study of the Short Fiction". – Twayne Publishers, 1994.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, yanvar

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 2-son (yanvar, 2026-yil). – 343 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 22-yanvar

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.